

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща)
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словацька Республіка)
Віденська консерваторія в м Будапешт, (Угорщина)

**III Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**

6-7 квітня 2021 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 12 від 22 квітня 2021 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 6-7 квітня 2021 р.). – Мукачево: МДУ, 2021. – 233 с.

Відповідальний за випуск: Феєр О.В. – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами, відповідальна за наукову роботу кафедри.

Технічний редактор: Товт Т.Й. – к.е.н., доцент.

У збірнику тез за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту та управління економічними процесами Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, студентів, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2021
© Кафедра менеджменту та управління економічними процесами, 2021

УДК 339.37(477)

Я.М. ТУРОК

здобувач ОС «Бакалавр»
спеціальності 073 «Менеджмент»;

К.Й. ПУГАЧЕВСЬКА

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ

Торгівля – галузь народного господарства, що виконує функції обігу товарів і забезпечує просування останніх зі сфери виробництва в сферу споживання. Як форма обміну торгівля є проміжною ланкою між виробництвом і обумовленим ним розподілом, з одного боку, і споживанням – з іншого. Торгівля є найважливішою галуззю економіки країни, стан і ефективність її функціонування безпосередньо впливають як на рівень життя населення, так і на розвиток виробництва споживчих товарів.

Рівень розвитку торгівлі показує здатність суспільства вирішувати найважливіші соціально-економічні проблеми. Весь спектр складних позитивних і негативних процесів, суперечливих тенденцій, що відбуваються в економічному і соціальному житті, як країни, так і регіонів, знаходить відображення і в торгівлі [1].

На сьогоднішній день на ринку функціонують компанії з різними організаційно-правових форм власності, в т.ч. публічні акціонерні товариства, які створюються шляхом об'єднання кількох підприємств торгівлі при єдиному управлінні. Основна ознака цієї організаційної форми торгового бізнесу – єдиний контроль і управління всіма магазинами, що входять в корпоративну мережу. Головна конкурентна перевага цієї форми – здатність досягнення цінових переваг над незалежними торговцями шляхом збільшення обсягів продажів і зменшення розмірів націнок.

На українському ринку корпоративні торговельні мережі почали формуватися наприкінці 1990-х – на початку 2000-х рр. і завдяки своїм перевагам досить швидко зайняли лідируючі позиції у забезпеченні населення товарами, особливо продовольчими.

За даними компанії GT Partners Ukraine встановлено, що у 2020 році оборот десяти найбільших продуктових мереж склав 260 млрд. грн., що на 20% більше, ніж у 2019 році [2].

У процесі функціонування торговельних мереж корпоративного типу на вітчизняному ринку сформувалося певне коло суб'єктів, які тривалий період часу займають лідируючі позиції як за оборотом, так і за величиною торгових площ (табл. 1).

Таблиця 1

Топ-10 продуктових корпоративних роздрібних мереж України у 2020 р.

Назва мережі	Обсяг обороту, млрд. грн.	Кількість торговельних точок
1. ТОВ «АТБ-маркет»	104,9	1201
2. Fozzy Group	78,2	612
3. Метро Кеш енд Кері Україна	19,8	26
4. «Ашан Україна гіпермаркет»	14,2	26
5. «Омега» (Varus)	11,3	102
6. «Рітейл Груп»	11,1	61
7. «Новус Україна»	11	84
8. «Таврія В»	7,8	93
9. Volwest Group («Наш Край», «Наш край експрес», Spar)	4,55	281
10. «Еко маркет»	3	150

Джерело [2]

Найбільша корпоративна роздрібна мережа торгово-промислової групи України «АТБ-маркет», Fozzy Group розвиває мережі «Сільпо», «Фора», «Fozzy», «Бумімаркет», Метро Кеш енд Кері Україна.

Серед основних переваг корпоративних торгових компаній виділяють те що вони закупають товари у великих кількостях за низькими цінами. Це призводить до підвищення їх конкурентоспроможності, а значить в перспективі до завоювання набагато більшої частки локального і регіонального ринків. Великі підприємства мають можливість запропонувати найбільш широкий і глибокий асортимент товарів, з різними варіантами пропозицій, оскільки їх фінансові можливості більш сприятливі. Корпоративні служби здійснюють певні функції, такі, наприклад, як ціноутворення, просування продукту, закупівлі, контроль запасів, прогнозування збуту тощо. Можливість роботи з великими постачальниками дозволяє використовувати більш короткі канали розподілу товарів. Все це позначається на результатах діяльності корпоративних підприємств торгівлі.

Як і будь-яка компанія, корпоративна торговельна стикається з низкою серйозних проблем. Одна з них – це складність управління багатоструктурною торговельною системою, що об'єднує в собі різні функціональні служби (комерційну, бухгалтерську, фінансову, правову, аналітичну, маркетингову та інші). Також, при відсутності в структурі корпоративної мережі служби маркетингу значно ускладнюється вивчення і аналіз ситуації на споживчому ринку, важче і довше відстежується інформація про зміну купівельних переваг, з метою внесення коректив в асортиментну політику підприємства, зважаючи на великі масштаби їх комерційної діяльності [3].

На сучасному етапі розвитку споживчого ринку в Україні виявилися проблеми, що не дозволяють підприємствам роздрібної торгівлі функціонувати стабільно й ефективно, а населенню отримувати товари та послуги високого рівня якості. Найчастіше емпірично, методом проб і помилок, торгівля намагається виробити раціональну структуру відносин між акціонерами, виробниками, посередниками та споживачами з урахуванням інтересів усіх учасників ринку.

Особливого значення набувають територіальні умови формування ринкових відносин, а також організація господарського життя в межах великих регіонів. Однією з найважливіших завдань є вирішення проблеми з'єднання ринкових принципів економіки з принципами територіальної організації та управління.

Чим вище потенційна місткість регіональних і локальних ринків, тим більше вони привабливі для створення корпоративних торговельних мереж. Саме великі підприємства торгівлі, що володіють найбільшими конкурентними перевагами, можуть одночасно функціонувати як на локальних, так і на територіальних ринках, що неможливо для невеликих індивідуальних приватних підприємств,

Отже, 2020 р. можна вважати досить успішним для корпоративних торговельних мереж. Підприємства активно відкривали нові магазини і проводили ребрединг вже існуючим.

В торгівлі України та в країнах з розвинутою ринковою економікою етапи розвитку корпоративних торговельних мереж відрізняються фінансовим, технологічним та іншими складовими конкурентного потенціалу, методами і прийомами ведення конкурентної боротьби внаслідок процесів, які супроводжують зміну стану та структури ринків. Саме тому держава повинна виконувати свої функції, а саме стимулювання розвитку вітчизняних торговельних мереж, створення умов для розвитку виробництва, організація виробництва на основі визнання і захисту різних форм власності, підприємницької діяльності.

Список використаних джерел:

1. *Актуальні проблеми та напрями розвитку потенціалу соціально-економічних систем в умовах конкуренції: монографія / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Л. Калініченко. – Х. : ФОП Панов А. М., Видав. ТОВ «В справі», 2017. – 275 с.*
2. *Динаміка розвитку ТОП-10 продуктових мереж України за останні 13 років [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://retailers.ua/uk/news/management/11306-dinamika-razvitiya-top-10-produktovyih-setey-ukrainyi-za-poslednie-13-let>*
3. *Аналіз сучасного стану розвитку торгівельної галузі України / В. В. Ровенська, Ю. Ю. Буркацький // Економічний вісник Донбасу. – 2019. – № 2. – С. 145-150.*
4. *Внутрішня торгівля України: монографія / А.А. Мазаракі, В.Д. Лагутін, А.Г. Герасименко [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.А. Мазаракі. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 864 с.*

УДК 331.104:004:37.01

Е.А. ХАНДИЙ

доктор экономических наук, доцент,
профессор кафедры экономики и предпринимательства,
Восточнoукраинский национальный университет имени Владимира Даля,
г. Северодонецк, Украина

ТРАНСФОРМАЦИЯ СОЦИАЛЬНО-ТРУДОВЫХ ОТНОШЕНИЙ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ: ПРАВОВЫЕ И КОМПЕТЕНТНОСТНЫЕ АСПЕКТЫ

Трансформация социально-трудовых отношений под влиянием цифровизации экономики обусловила изменение существующих и появление новых подходов к формированию, распределению, использованию рабочей силы, в силу необходимости учета особенностей, характерных для нетрадиционных форм занятости, и специфики работы в IT сфере, видоизменения характера, содержания и условий труда, совершенствования его технического обеспечения и применяемых технологий. Попытки отразить все трансформации в социально-трудовых отношениях в нормативных документах и узаконить происходящие изменения в трудовой сфере возникали неоднократно, такими примерами являются появление проекта Закона Украины «О труде» [1], принятие Закона Украины «О внесении изменений в некоторые законодательные акты относительно усовершенствования правового регулирования дистанционной работы» [2], активное обсуждение законопроектов «О стимулировании развития цифровой экономики в Украине» (ЗП 4303) [3], «Об особенностях регулирования хозяйственной деятельности в сфере информационных технологий» [4], «О стимулировании развития сферы информационных технологий в Украине» [5], ориентированных на создание специального правового режима для участников (резидентов) «Дия Сити» (экосистемы, стимулирующей развитие цифровой экономики и формирование экономики знаний), в т.ч. режима налогообложения, особой формы найма, увольнения и оформления трудовых отношений, определения условий и размера оплаты труда, объединения резидентов «Дия Сити». Перечисленные законопроекты и внесенные изменения в действующее законодательство не отражают в полной мере все трансформации в социально-трудовых отношениях и являются компромиссным промежуточным этапом учета происходящих изменений. Законопроекты, направленные на стимулирование развития цифровой экономики [3-5], включают положения, противоречащие Конституции и Кодексу законов о труде (КЗОТ) Украины, в частности в отношении использования труда гиг-работников резидентов «Дия Сити». Законопроектом 4303 предлагается вывести отношения между резидентами Дия Сити (юридическими лицами) и гиг-работниками (физическими лицами), с которыми

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>